ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1953

Vyhlásené: 24.07.1953 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

60.

Vládne nariadenie

zo dňa 23. júna 1953

o vedeckých hodnostiach a o označení absolventov vysokých škôl.

Vláda Československej republiky nariaďuje so súhlasom prezidenta republiky podľa § 42 ods. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákon o päťročnom pláne), podľa § 21 ods. 2 a § 23 ods. 2 zákona č. 58/1950 Sb., o vysokých školách, podľa § 25 písm. a) zákona č. 52/1952 Sb., o Československej akadémii vied, a podľa zákona č. 90/1952 Sb., o Československej akadémii pôdohospodárskych vied:

Časť I.
Vedecké hodnosti.

§ 1.

Vysoké školy, fakulty vysokých škôl a vedecké ústavy Československej akadémie vied, Slovenskej akadémie vied a Československej akadémie pôdohospodárskych vied (ďalej len „ústavy“) udeľujú za dosiahnutie osobitnej vedeckej spôsobilosti vedecké hodnosti, aby podnietily snahu o zvýšenie vedeckej kvalifikácie, ako aj aby zaručily vysokú úroveň vedeckej práce.

§ 2.

Vedecké hodnosti sa udeľujú vo dvoch stupňoch, a to

a) hodnosť kandidáta vied a

b) hodnosť doktora vied

s pripojením označenia príslušného vedného odboru (§ 8).

§ 3.

(1) Vedeckú hodnosť kandidáta vied možno udeliť absolventom vysokej školy (alebo výnimočne aj iným pracovníkom), ktorí úspešným dokončením ašpirantúry alebo vykonaním kandidátskych skúšok popri všeobecnej znalosti v určitom vednom odbore preukážu ešte osobitnú znalosť a obhájením kandidátskej disertačnej práce verejne osvedčia spôsobilosť na samostatnú tvorivú vedeckú prácu.

(2) Minister vysokých škôl vydá po dohode s prezidentom Československej akadémie vied a so zúčastnenými členmi vlády smernice o kandidátskych skúškach, pričom určí najmä, kedy možno pripustiť na vykonanie týchto skúšok pracovníkov, ktorí nie sú absolventmi vysokej školy, a kedy možno povoliť oslobodenie od týchto skúšok.

§ 4.

(1) Vedeckú hodnosť doktora vied možno udeliť uchádzačovi, ktorý

a) dosiahol hodnosť kandidáta vied a

b) obháji doktorskú disertačnú prácu.

(2) Doktorskou disertačnou prácou sa preukazuje tvorivá vedecká práca, ktorou bol vyriešený alebo teoreticky zovšeobecnený závažný vedecký problém alebo bola vedecky odôvodnená formulácia nového závažného vedeckého problému.

§ 5.

Na obhajobu doktorskej disertačnej práce možno výnimočne pripustiť i bez dosiahnutia hodnosti kandidáta vied:

a) profesorov vysokých škôl,

b) osoby, ktoré sú známe významnými vedeckými prácami, objavmi alebo vynálezmi,

c) uchádzačov o hodnosť kandidáta vied, ktorých kandidátska disertačná práca má podľa kritického posudku obidvoch vedeckých pracovníkov (oponentov), ktorým bola daná fakultnou alebo vedeckou radou na posúdenie (§ 11 ods. 2 veta druhá), vedeckú úroveň disertačnej práce doktorskej.

§ 6.

Riadnym členom - akademikom Československej akadémie vied prislúcha vedecká hodnosť doktora vied od času ich zvolenia alebo vymenúvania.

§ 7.

(1) Na vyjadrenie vysokej pocty za osobitné zásluhy o národ, štát a ľudský pokrok na poli vedy môže rada vysokej školy so súhlasom ministra vysokých škôl udeliť čestnú vedeckú hodnosť doktora vied vynikajúcim domácim i zahraničným vedeckým alebo verejným pracovníkom bez obhajoby disertačnej práce.

(2) Právo udeliť čestnú vedeckú hodnosť doktora vied prislúcha i valnému shromaždeniu Československej akadémie vied, Slovenskej akadémie vied a Československej akadémie pôdohospodárskych vied (ďalej len „akadémie vied“).

(3) Pre udelenie čestnej vedeckej hodnosti doktora vied cudzím štátnym príslušníkom je potrebný súhlas vlády.

§ 8.

(1) Vedné odbory, v ktorých sa udeľujú vedecké hodnosti, sú:
biologické vedy,
ekonomické vedy,
farmaceutické vedy,
filologické vedy,
filozofické vedy,
fyzikálno-matematické vedy,
geografické vedy,
geologicko-mineralogické vedy,
historické vedy,
chemické vedy,

lekárske vedy,
pedagogické vedy,
právne vedy,
technické vedy,
vedy o umení,
veterinárne vedy,
vojenské vedy,
pôdohospodárske vedy.

(2) Ďalšie vedné odbory, v ktorých sa udeľujú vedecké hodnosti, určí Štátna komisia pre vedecké hodnosti.

§ 9.

Vláda určuje na návrh Štátnej komisie pre vedecké hodnosti, ktoré fakulty vysokých škôl a ústavy majú v jednotlivých vedných odboroch právo udeľovať vedeckú hodnosť kandidáta vied a ktoré vysoké školy, fakulty vysokých škôl a ústavy majú v jednotlivých vedných odboroch právo udeľovať vedeckú hodnosť doktora vied.

§ 10.

(1) Pri Ministerstve vysokých škôl sa zriaďuje ako orgán pre veci týkajúce sa udeľovania vedeckých hodností Štátna komisia pre vedecké hodnosti (ďalej len „Štátna komisia“).

(2) Štátna komisia má najmä túto pôsobnosť:

a) dozerá na udeľovanie vedeckých hodností a vydáva potrebné smernice,

b) určuje ďalšie vedné odbory, v ktorých sa udeľujú vedecké hodnosti,

c) navrhuje vláde prostredníctvom ministra vysokých škôl, ktoré fakulty vysokých škôl a ústavy majú v jednotlivých vedných odboroch právo udeľovať vedeckú hodnosť kandidáta vied a ktoré vysoké školy, fakulty vysokých škôl a ústavy majú v jednotlivých vedných odboroch právo udeľovať vedeckú hodnosť doktora vied,

d) rozhoduje o žiadostiach za oslobodenie od kandidátskych skúšok,

e) rozhoduje o odvolaní a námietkach, týkajúcich sa udelenia vedeckej hodnosti,

f) potvrdzuje udelenie vedeckej hodnosti doktora vied,

g) vydáva diplomy osobám, ktorým bola udelená vedecká hodnosť,

h) zrušuje v závažných prípadoch rozhodnutie fakultnej rady alebo vedeckej rady ústavu o udelení vedeckej hodnosti kandidáta vied,

ch) rozhoduje o odňatí vedeckej hodnosti doktora vied osobám, ktoré sa spreneverily veci mieru a socializmu, pokiaľ strata hodnosti nenastala už výrokom súdu.

(3) Predsedom Štátnej komisie je minister vysokých škôl. Námestníka predsedu, vedeckého sekretára a ostatných členov Štátnej komisie vymenúva vláda na návrh ministra vysokých škôl, podaný po dohode s prezidentom Československej akadémie vied a s členmi vlády, do odboru pôsobnosti ktorých spadajú niektoré vysoké školy. Predseda, jeho námestník a vedecký sekretár Štátnej komisie tvoria prezídium Štátnej komisie.

(4) Rozhodnutia Štátnej komisie sa uverejňujú v Úradnom vestníku Ministerstva vysokých škôl.

(5) Organizačný a spravovací poriadok Štátnej komisie vydá a jej pôsobnosť bližšie upraví minister vysokých škôl po dohode s prezidentom Československej akadémie vied a so zúčastnenými členmi vlády.

§ 11.

(1) Obhajoba kandidátskej disertačnej práce sa koná na verejnom zasadaní fakultnej rady alebo vedeckej rady ústavu. Na zasadanie sa pozvú aj iní vedeckí pracovníci toho istého alebo príbuzného vedného odboru. Popri členoch fakultnej rady alebo vedeckej rady ústavu majú aj títo vedeckí pracovníci právo zúčastniť sa na diskusii. Na diskusiu o kandidátskej disertačnej práci môžu byť pozvaní dekanom fakulty (riaditeľom vedeckého ústavu) aj ostatní učitelia vysokej školy alebo vedeckí pracovníci, pokiaľ podľa povahy veci nie je z dôležitých štátnych záujmov potrebné vylúčenie širšej účasti.

(2) Na zasadaní prednesie disertant základné tézy svojej disertačnej práce. O tejto práci podajú svoj kritický posudok dvaja vedeckí pracovníci (oponenti), ktorým bola práca daná fakultnou alebo vedeckou radou na posúdenie.

(3) Podľa výsledku obhajoby kandidátskej disertačnej práce rozhodne fakultná rada (vedecká rada ústavu) za účasti najmenej dvoch tretín počtu svojich členov v tajnom hlasovaní väčšinou hlasov prítomných členov o udelení vedeckej hodnosti kandidáta vied.

(4) Fakultná rada (vedecká rada ústavu) doručí rozhodnutie disertantovi a verejne ho vyhlási.

(5) Proti rozhodnutiu môžu podať vysoké školy, akadémie vied, vedecké ústavy a iné vedecké pracoviská námietky na Štátnej komisii do 60 dní odo dňa vyhlásenia rozhodnutia. Proti zápornému rozhodnutiu môže disertant podať odvolanie na tejto komisii do 60 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

(6) Štátna komisia vyslúchne o námietkach alebo o odvolaní orgán, ktorý rozhodol, a pri námietkach aj disertanta, vyžiada si odborný posudok Ministerstva vysokých škôl a rozhodne do 3 mesiacov odo dňa vyhlásenia rozhodnutia. Ak rozhodne v prospech disertanta, uloží fakultnej rade (vedeckej rade ústavu), aby mu udelila hodnosť kandidáta vied, poprípade potvrdí jej kladné rozhodnutie.

(7) Ak nedošly námietky alebo ak boly námietky alebo odvolanie vybavené v prospech disertanta, vydá mu Štátna komisia diplom.

§ 12.

(1) Obhajoba doktorskej disertačnej práce sa koná na verejnom zasadaní rady vysokej školy, fakultnej rady alebo vedeckej rady ústavu, a to v zásade rovnakým spôsobom ako obhajoba kandidátskej disertačnej práce. Objektívny a zásadný rozbor disertačnej práce s podrobným posudkom predkladajú traja vedeckí pracovníci (oponenti).

(2) Podľa výsledku obhajoby doktorskej disertačnej práce rozhodne príslušná rada za účasti najmenej dvoch tretín počtu svojich členov v tajnom hlasovaní väčšinou hlasov prítomných členov o udelení vedeckej hodnosti doktora vied.

(3) Príslušná rada doručí rozhodnutie disertantovi a verejne ho vyhlási.

(4) Proti rozhodnutiu môžu podať vysoké školy, akadémie vied, vedecké ústavy a iné vedecké pracoviská námietky na Štátnej komisii do 60 dní odo dňa vyhlásenia rozhodnutia. Proti zápornému rozhodnutiu môže disertant podať odvolanie na tejto komisii do 60 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

(5) Štátna komisia vyslúchne o námietkach alebo o odvolaní orgán, ktorý rozhodol, a pri námietkach aj disertanta, vyžiada si odborný posudok Ministerstva vysokých škôl a rozhodne do 3 mesiacov odo dňa vyhlásenia rozhodnutia. Ak rozhodne v prospech disertanta, uloží príslušnej

rade, aby mu udelila hodnosť doktora vied, poprípade potvrdí jej kladné rozhodnutie. Diplom vydá disertantovi Štátna komisia.

(6) A nedôjdu námietky alebo odvolanie a ak súhlasí Štátna komisia s kladným rozhodnutím príslušnej rady, potvrdí ho a vydá disertantovi diplom.

§ 13.

(1) Hodnosti kandidáta vied a doktora vied strácajú osoby, ktoré stratily čestné práva občianske alebo sa inak spreneverily veci mieru a socializmu.

(2) Ak nenastala strata už výrokom súdu (§ 43 trestného zákona), vysloví odňatie hodnosti kandidáta vied fakultná rada alebo vedecká rada ústavu, ktorá o udelení hodnosti rozhodla. Odňatie hodnosti doktora vied vysloví Štátna komisia.

(3) Ak bola vedecká hodnosť odňatá alebo zrušené rozhodnutie o jej udelení, treba diplom, pokiaľ bol už vydaný, vrátiť Štátnej komisii.

§ 14.

(1) Hlavný dozor nad udieľaním vedeckých hodností prislúcha ministrovi vysokých škôl.

(2) Minister vysokých škôl je oprávnený v závažných prípadoch zrušiť rozhodnutie kompetentného orgánu vo veci udelenia vedeckých hodností a uložiť nové prejednanie.

§ 15.

Akademické hodnosti a stavovské označenia sa v budúcnosti neudeľujú. Akademické hodnosti a stavovské označenia, ktoré boly udelené pred účinnosťou tohto nariadenia, zostávajú nedotknuté.

§ 16.

Vedecké hodnosti, udelené podľa tohto nariadenia, sa uvádzajú vždy v plnom znení (bez skratiek).

Časť II.
Označenie absolventov vysokých škôl.

§ 17.

(1) Absolventi vysokých škôl, ktorí s úspechom obhája diplomovú prácu alebo vykonajú záverečnú skúšku, dostanú diplom, v ktorom sa uvedie:

a) fakulta (vysoká škola), na ktorej sa štúdium absolvovalo, s vyznačením špecializácie štúdia,

b) označenie absolventa podľa študijného odboru, pre ktorý sa kvalifikoval.

(2) Absolventi vysokých škôl, ktorí študovali s vynikajúcim prospechom, dostanú diplom s vyznamenaním.

(3) Názvy študijných odborov a im zodpovedajúce označenia absolventov vysokých škôl vyhlási v úradnom liste minister vysokých škôl po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Časť III.
Záverečné ustanovenia.

§ 18.

Podrobnosti k tomuto nariadeniu, najmä o konaní pri udeľovaní vedeckých hodností, určí minister vysokých škôl po dohode s prezidentom Československej akadémie vied a so zúčastnenými členmi vlády.

§ 19.

Toto nariadenie sa nevzťahuje na vysoké školy umeleckého smeru.

§ 20

(1) Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. septembra 1953; pre absolventov lekárskych a veterinárskych fakúlt nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1954.

(2) Ustanovenia § 17 sa vzťahujú aj na absolventov vysokých škôl univerzitných, ktorí absolvujú štúdium koncom študijného roku 1952/1953 a ktorí, bez toho že ukončujú štúdium doktorátom, vykonajú predpísané skúšky už pred 1. septembrom 1953.

(3) Toto nariadenie vykoná minister vysokých škôl po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Štoll v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.